

Blandina, een opwekkend voorbeeld uit de eerste tijden des Christendoms.

<https://hdl.handle.net/1874/355713>

g. ec.

12

BLANDINA,

EEN OPWEKKEND VOORBEELD

UIT DE

EERSTE TIJDEN DES CHRISTENDOMS.

TE ROTTERDAM, BIJ

M. WIJT & ZONEN.

1847.

[25]

"CHRISTUS LEEFT IN MIJ."

Gal. II: 20^b.

BLANDINA.

Het zal velen der lezers van dit Stukje gewis niet onbekend zijn, dat het Christendom, van deszelfs eerste vestiging af, onder menigen een steen des aanstoots, eene rotse der ergernis geweest is, en dat vooral deszelfs belijders in de drie eerste eeuwen hevige vervolgingen hebben moeten verduren; zoo zelfs, dat zij niet zelden hun geloof met eenen bloedigen dood hebben bezegeld. Meer dan een der Romeinsche keizers hebben zich door hunnen haat en bloeddorst jegens de Christenen eenen treurigen naam verworven, en ter bevestiging hiervan zal het genoeg zijn slechts eenen Nero, Domitianus, Decius en Diocletianus te noemen. Intusschen, onder het waakzaam oog van den grooten Herder, zegevierde het Christendom over elke vervolging, en nooit bijna werden er brandstapels en moordschavotten opgericht, of de geloofsmoed en standvastigheid der lijdens, die op dezelve hun leven eindigden, gaven de getuigenis, hoe heerlijk en goed de boom moet zijn, die *zulke* vruchten

voortbrengt. Ofschoon het vast staat, dat men van de derde eeuw af te ver gegaan is in de vereering van hen die de waarheid en goddelijkheid des Christendoms met opoffering huns levens bevestigden; zoo ware het echter te wenschen, dat men in de twee eerste eeuwen de bloedgetuigen voor de edelste zaak wat meer in aandenken had gehouden, en de geschiedenis hunner laatste levensuren en van hun gehouden gedrag onder lijden en dood voor de nakomelingschap had bewaard. Ieder toch die van ganscher harte den Heere Christus liefheeft en Hem toebehoort, kan het niet anders dan aangenaam zijn, waar hij de godsdienst door Jezus gesticht, in al hare kracht en beminnelijkheid aanschouwt. Met de heiligste verrukking wordt hij aangedaan, zoo menigwerf hij verneemt van discipelen van dien Heer, die het in de vorming naar zijn voorbeeld tot eene aanmerkelijke hoogte gebragt, en eenen onverdoofden ijver en fieren moed voor de hoogste aangelegenheid getoond hebben. Verscheidene voorbeelden waren hiervan bij te brengen. Onder deze bekleedt zij zeker niet eene laatste plaats, wier naam aan het hoofd van dit Stukje vermeld staat. Wie prijs stelt op levendig geloof, vasten moed en onverwrikte overtuiging in de zaak der godsdienst, neemt gewis met belangstelling dit blaadje ter hand, dat hem bekend maakt met den marteldood van een meisje, hetwelk, onder die zware beproeving, van bovengenoemde deugden de verrassendste blijken gaf.

Het was onder de regering van Keizer Marcus

Aurelius, dat er weder eene hevige vervolging tegen de Christenen uitbrak. Vooral de steden Lijon en Vienne in Frankrijk deelden in dezelve. De opzieners dier gemeenten hebben de omstandigheden derzelve in eenen treuriggestelden brief aan de gemeenten in Azië en Phrygië naauwkeurig vermeld, en daarin vooral de standvastigheid onzer Blandina genoemd, die alle verwachting der Heidenen en Christenen verre overtrof.

Zij was van geboorte eene lijfseigene en behoorde eene aanzienlijke vrouw toe, die mede om haar geloof gemarteld is. Doch slavinn mogt zij zijn *naar den vleesche*, (zooals de schrijvers van dien tijd haar noemden) vrij was zij naar den geest, en op de schitterendste wijze heeft zij getuigenis gegeven van den geest der vrijheid en van het kindschap Gods, die haar bezielde. Mogt hare meesteres meenen, dat zij, in handen der vervolgers geraakt, uit zwakheid van haar ligchaam welligt voor de marteling bezwijken en haar geloof verloochenen zou; deze toonde hierdoor haar niet regt te kennen. Nimmer heeft een Christen, hoe ook met den mannelijksten moed bezielde, grootere proeven van standvastigheid gegeven dan deze zwakke slavinn; nimmer, naar de getuigenis der Heidenen zelve, heeft eene vrouw zulke groote en langdurige martelingen doorgestaan.

Zij, die in last hadden haar door pijniging tot afval van het geloof te bewegen, vingen reeds vroeg hunne gruwzame bezigheden aan, en telkens van marteltuig verwisselende, eindigden zij niet voor dat

de avond viel. Doch hoe ook haar ligchaam werd mishandeld, haar moed bezweek niet. Hare pijners werden moede en konden niet voortvaren, maar Blandina's geloof bleef zich gelijk, en ofschoon niemand der omstanders zich kon begrijpen dat zij nog leefde, daar ééne foltering, zoo als zij er reeds vele had uitgestaan, toereikend was om haar leven te eindigen, zij leefde echter nog, door hoogere magt ondersteund en gesterkt.

Tegen den avond werd zij naar haren kerker teruggebragt, waar eene menigte harer geloofsgenooten, op dezelfde wijze als zij mishandeld, haar ontvingen. Treurig en ijzingwekkend schouwspel! Maar neen, zij waren gelukkig in elkanders bijzijn, want zij konden elkander opwekken, bemoedigen en in het geloof versterken, en aldus voor vertwijfeling of afval bewaren.

Reeds den volgenden dag werd zij weder uit hare gevangenis gehaald, en nu aan een kruis gehangen, en aan den aanval van wilde dieren blootgesteld. Voor de Christenen die er getuigen van waren, diende deze wijze van marteling slechts tot aanmoediging hunner standvastigheid, want zij beschouwden de edele martelares als een voorbeeld van geduld en geloofsmoed, en gedachten bij dit schouwspel aan hunnen Heiland en Heer, die ook eenmaal aan een kruis geleden had en gestorven was. Zoo werkten zij de bedoelingen hunner vijanden tegen. Overigens scheen het, alsof de wilde dieren de menschen beschaamden, want zij raakten haar verminkte ligchaam zelfs niet aan. Zij werd daarom weder afgenomen

en naar hare gevangenis terug gevoerd, om voor eene nieuwe pijniging bewaard te blijven.

En de gelegenheid hiertoe kwam spoedig. Kort na den laatstgemelden dag werd zij weder naar de martelplaats gevoerd, met haren vijftienjarigen broeder, die het reeds vroeger had moeten aanzien hoe zij gefolterd werd, om daardoor, kon het zijn, bewogen te worden om zijn geloof af te zweren. Toen zij echter ook nu beiden onverwikt waren, kende de woede der Heïdenen geene perken meer. Zonder medelijden te hebben met den nog jeugdigen knaap, zonder de zwakheid en teedere gesteldheid van Blandina in aanmerking te nemen, en slechts bedacht op de bevrediging hunner bloeddorst, deden zij hun alle denkbare pijnigingen aan, onder welke dan ook de jeugdige, edele knaap bezweek, steeds aangemoedigd door de opwekkingen zijner zuster.

Nu was alzoo Blandina alleen nog overig; die groote heldin, welke allen Christenen het heerlijkste voorbeeld gegeven had van getrouwe gehechtheid aan Jezus, en daardoor zoowel als door hare opwekkende redenen, vele martelaren voor de heiligste zaak in hun geloof had doen volharden en de kroone der overwinning doen behalen. Van nu af was zij het eenige doelwit der Heidensche bloeddorst; maar het einde harer loopbaan kon niet verre meer zijn. De ure harer beproeving was bijna voorbij. Deze gedachte overmeesterde haar. Hemelsche vreugde vervulde haar hart. Zij gevoelde de smart niet meer van haar geteisterd ligchaam; zij dacht niet

meer aan de laatste schrikkelijke dagen, of aan het lijden dat nog moest doorgestaan worden, eer hare voleinding daar was. Gelijk een arbeider, na het volbrengen van zijn dagwerk, verheugd daarop terugziet, en het weinige wat nog te verrigten valt, met dubbele opgeruimdheid volvoert; gelijk een gelukkig overwinnaar de doorgestane moeilijkheden met vrolijken moed herdenkt, en zich haast om door den laatsten slag de kroon aan zijne overwinning op te zetten; zoo overzag onze heldin met snellen blik het lijden dat haar was aangedaan en door haar in geloof was gedragen. Die blik deed een voorgevoel der aanstaande overwinning in hare ziel ontwaken, zij zag, als het ware, de palmen der overwinning haar toewenken, en welkom, driewerf welkom was haar de laatste teug uit den bitteren lijdensbeker.

Hare pijnigers, die reeds alle foltermiddelen op de lichamen der Christenen hadden beproefd, zonnen op eene nieuwe marteling. Zij wikkelden haar in een net, en wierpen haar eenen stier voor; deze slingerde haar herhaalde malen in de lucht, en nu was ook haar einde daar. De reeds verheerlijkte geest ontvlood, onder deze pijnen, het zwaar gefolterde ligchaam — en voor Blandina bestond geene smarte meer!

Zoo magtig is God in de zwakke! Zoo groot de werking des geloofs.

En nu, lezers, wat dunkt u van deze martelares? Is zij het niet ten volle waardig dat haar naam nog

met eere genoemd wordt? Bekleedt zij niet eene eerste plaats onder die edele bloedgetuigen voor het Christendom, uit de eerste eeuwen van deszelfs vestiging? Is zij niet een sprekend bewijs voor de waarheid en verhevenheid eener godsdienst, die onder het bitterste lijden zulk eene kracht en geloofsmoed uitstort, en tot zulk eene standvastigheid in staat stelt?

Maar wat bijzondere opmerking verdient, en wij u bovenal op het harte wilden binden, is een trek uit hare lijdensgeschiedenis, die wij tot dusver onvermeld lieten. Telkens, onder de wreedste pijnigingen, hoorde men haar de woorden uitroepen: » Ik ben eene Christin! » en dit scheen haar ook immer vermeerderde kracht tot den strijd te geven. Veronderstelt dit niet dat zij de hooge waardij, het onschatbare geluk van *eene Christin* te zijn kende en levendig gevoelde? Hoevelen onzer beschaamt zij hierin niet? Wij noemen ons wel allen naar den Heere Christus, wij belijden Hem wel met de lippen, maar gevoelen wij allen evenzeer wat het zegt, dien naam te dragen, die belijdenis af te leggen? Wij kennen allen de eene helft van het opschrift boven het Godsgebouw: (1) » Die den naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid; » maar toonen wij ook in ons leven dat die kennis meer dan een ijdel weten is? Ware dit het geval, er zouden er meer gevonden worden wier toeleg het is zich te vormen naar hunnen Heer, wier eenig streven het is, dat Hij in hen een gestalte verkrijge.

(1) 2 Tim. II : 19b.

God zij gedankt, ons geloof wordt niet meer op zulke zware proeven gebragt als in die eerste eeuwen des Christendoms! maar hoeveel meer schande dan voor ons, als wij, bij minder zware verzoeking, in ons leven en onze daden toonen dat wij ons geloof verzaken en Christus tot eenen dienaar der zonde maken.

Dikwerf welligt stond ons eene keuze te doen tusschen Christus en de wereld. Wie herinnert zich het oogenblik niet, dat hij aan de laatste den voorrang gaf? O! dat wij ons daarover schamen met schuldbelijdenis en berouw, en met het oog op zoo vele edelen uit de eerste Christentijden het heilig voornemen opvatten, om meer standvastig te zijn in de belijdenis van Christus. Er is geen beter middel om zich te dekken tegen de verzoeking en om onwaardig onze bestemming te handelen, dan die eenvoudige herinnering: » *ik ben een Christen*, » een toegewijde aan dien Heer, die door Zijn bloed mij kocht en door Zijnen Geest mij wil heiligen. Maar het zij dan ook ons aller toeleg, om meer bekend te worden met den diepen veelomvattenden zin van dat woord; want waar deze kennis ontbreekt, ach! daar is zij een ijdele klank der betuiging: *Ik ben een Christen*, hoe dikwerf zij ook herhaald worde.

Gevoelen wij echter al de kracht van dat woord, toonen wij het in onzen handel en wandel dat wij het weten, welke dure verpligtingen er rusten op den belijder van Christus, dan zal de heerlijke kracht en zegenrijke invloed des Christendoms zich ook aan ons

openbaren. Al worden wij niet vervolgd om onze overtuiging in de heiligste zaak, de Christen van den tegenwoordigen tijd kent toch ook donkere oogenblikken. Smal is de weg, eng de poort die tot het leven leidt en zwaar drukt dikwerf het kruis, dat vrolijk op de schouders was genomen. Hier verdonkeren zich zijne uitzigten, daar worden zijne wenschen teleurgesteld, ginds treffen hem rampen en wederwaardigheden, elders wordt zijn hart bitter verwond door den dood van die hem dierbaar zijn aan zijn hart. Het is waar, hij kent het opschrift boven de poort des Christendoms: »door vele verdrukkingen moeten wij ingaan in het koningrijk Gods.» (1) Hij weet het woord van zijnen Heer: »Zoo iemand achter mij wil komen, die verloochene zichzelf, neme zijn kruis op en volge mij.» (2) maar dit neemt daarom de bitterheid van zijn lijden niet weg.

Wat is er dan dat hem onder dit alles goedsmoeds en standvastig kan doen zijn om te volharden ten einde toe. Het is de godsdienst die hij belijdt, welke hier haren zegenrijken invloed uitoefent. De ervaring van zijne zalige betrekking tot zijne innige gemeenschap met Christus, deze en deze alleen troost en bemoedigt hem. In een woord, de vaste overtuiging die hem bezielt: *Ik ben een Christen*, deze doet hem volharden, deze bewaart hem om geen schipbreuk te lijden aan zijn geloof, of in een oogenblik van bittere moedeloosheid de zaligste verbindte-

(1) Hand. XIV : 22b.

(2) Matth. XVI : 24.

nis te verbreken. Deze overtuiging doet hem psalmen zingen en vrolijk juichen zelfs in den donkersten nacht; want hij ziet op zijnen Heer, die ook den weg des lijdens betreden en het kruis gedragen heeft, maar juist langs dien weg tot heerlijkheid is ingegaan. Die blik herstelt de rust en kalmte in zijn gejaagd gemoed. Zij doet het hem gevoelen: »de dienstknecht is niet meerder dan zijn Heer.» Ligt wordt hem de last, die vroeger pijnlijk drukte; luchtiger de tred op den smallen weg, die nog kort geleden loodzwaar voortging, en wat hem nog overkome, het blijft de roemtaal zijns geloofs: »Ik vermag alle dingen door Christus, die mij kracht geeft.» (1)

Dat zelfde geloof, eindelijk, die zelfde overtuiging is het ook, welke hem de ure des doods kalm en gelaten doet te gemoet zien. Bitter in vele opzigten is het sterven, dat laatste tijdstip van ons verblijf hier op aarde. De scheiding van ziel en ligchaam, het vaarwel zeggen aan het licht der zon, het verlaten van alles wat ons dierbaar is, het henengaan naar een onbekend gewest, van waar nooit eenig sterveling terug keerde. Voorwaar alles, wat de jongste ure voorafgaat en vergezelt, en daarop onmiddellijk volgt, maakt het sterven pijnlijk en zwaar. Maar neen, niet voor den Christen, slechts voor den zondaar is het dit. Ook in die uren kent de discipel van Jezus de rots waarop hij bouwt, en het anker der hope waaraan hij zich vast klemt. Ook nu is de herin-

(1) Phil. IV: 13.

nering: » *Ik ben een Christen,* » genoeg om zijnen moed te verlevendigen en het geloof in hem te versterken; mijn Heer, dien ik toebehoor, zal ook nu mij niet begeven of verlaten. Wat meer zegt: hij ziet met heilige vreugd die ure naderen. Hij hijgt naar dezelve, meer dan de gevangene naar de verlossing uit zijnen dompigen kerker, omdat zij hem henen voert in de nabijheid van dien Heer dien hij op aarde diende, wiens voetstappen hij zocht te drukken. En nu zou de vriend niet verlangen naar de ontmoeting van zijnen boezemvriend? Hoe meer de Christen toeneemt in gelijkvormigheid aan zijnen Heer, des te minder begint hij zich hier op aarde te huis te gevoelen. Vreemdeling in den volsten zin des woords is hij dan hier beneden, en verlangend begint hij uit te zien naar het einde van zijn zwerven zoo ver buiten zijn ware vaderland. Dat is het wat hem vrolijk doet juichen als de togt is volbragt. Dat, wat de prikkel ontneemt aan den dood, zoodat hij de bitterheid van het sterven niet meer smaakt. Pijnlijk mogen zijne smarten zijn, hij gevoelt ze niet; want het geloofsoog ziet reeds den hemel geopend. Zwaar moge de strijd zijn die zijne nog overgeblevene krachten met den dood voeren; hij weet het, na dezen zal geen vijand zijn geluk meer belagen. Het is hem, als of een bode des vredes uit hooger kringen nederdaalt, naast zijn leger staat om zijnen moed te schragen en zijne kracht te versterken. Ziet, daar nadert hem de engel des doods. Met een glimlach om de ver-

bleekte lippen sluimert hij in voor een beter leven; en zijn laatste juichtoon hier beneden wordt zijn eerste loflied hier boven: »Hoe zalig is het, een Christen, een discipel van Jezus te zijn!»

Zietdaar, lezers, wat het zegt, die overtuiging, waar zij regt levendig en ongeveinsd is: »*Ik ben een Christen.*» Hebt gij de heldin bewonderd, wier laatste lijden en sterven wij u verhaalden, o, bewondert nog meer de godsdienst, die zulk eene kracht uitoefent, zulke helden vormt tot den zwaarsten en moeilijksten strijd. Maar neen, het blijve niet bij enkel bewondering: zij is vlugtig en haar indruk ras voorbijgaande. Waar niet de begeerte in u ontwaakt is: mogt ook aan mij zich aldus de kracht van Christus openbaren! daar is de blik op onze martelares vergeefs en geheel onvruchtbaar geweest. Maar is die begeerte in u opgewekt, ach, onderdrukt haar niet. Zij vure u aan, om van nu af in uw leven te toonen: »Christus leeft in mij.» Ziet daartoe op zoovelen, die dit in waarheid konden getuigen, ook op haar van wie dit Stukje u sprak. Of ontmoedigen u die voorbeelden, omdat gij zooveel gebrek en zwakheid in u ontwaart, ziet dan af van die allen, en verheft uwen blik tot den Heer, dien zij dienden en van wien zij hunne kracht en sterkte ontleenden. Hij is de Barmhartige en Getrouwe, die uwe tranen ziet, uwe zuchten opmerkt en uwe gebeden in zijnen naam opgezonden, bij den Vader wil veraangenamen. Ja, ziet op Hem! Tracht zijn beeld, zooals Hij hier op aarde leefde en rondwandelde, u hoe langer zoo

bestemder en levendiger voor oogen te stellen. Vraagt in alle omstandigheden uws levens u zelve af: Hoe zou mijn Heer en Heiland hier gehandeld hebben? maar vertraagt dan ook niet om in denzelfden zin en geest te handelen, al moest het u vele opofferingen en ontberingen kosten. En bovenal, vergeet het bidden niet. Bidt veel, dagelijks en zonder ophouden om den Heiligen Geest, die uw verstand verlichten, uw hart reinigen en vernieuwen wil, en alleen den ouden mensch in u kan ten onder brengen. Wanneer gij zoo leeft, o! er is geen twijfel aan of Christus zal in u eene gestalte verkrijgen. Dan moge de wereld u haten en vervolgen, omdat gij niet van haar zijt; maar geen nood, gij behoort uwen Jezus toe. Die gedachte schenkt meerder rust en vreugd, als wanneer gij de geheele wereld hadt gewonnen. En waar de dienaar der wereld in radelooze wanhoop en vertwijfeling verzinkt, daar kunt gij blijde juichen:

Jezus is mijn Heer en Koning,
 Die mij woning
 In Zijns Vaders huis bereidt;
 Wat mij hier ook moog ontbreken,
 In die streken
 Wacht mij rust en zaligheid.

Die genade, lezers! verleene God aan u en aan mij. Het zij daartoe uw en mijn ernstig voorne-

men, uwe en mijne dagelijksche bede, door de
lezing van dit stukje opgewekt of versterkt:

Dat mijn ziel met woord en daden,
Op mijn paden,
Zich dan gansch aan Hem gewenn';
Laat vooral mijn laatste dagen
Blijken dragen,
Dat ik Jezus eigen ben.

Gezang LI: 1, 6.